

Intriga històrica Dues propostes entre la novel·la negra i el retrat d'època ambientades a la capital biscaïna de principis del segle XX

Tots els colors de Bilbao

Félix G. Modroño
La ciudad de los ojos grises

ALGAIDA
400 PÀGINES
18 EUROS

Gonzalo Garrido
Las flores de Baudelaire

ALREVÉS
255 PÀGINES
18 EUROS

LILIAN NEUMAN

Una d'aquestes dues novel·les està protagonitzada per un fotògraf. L'altra, escrita per un escriptor que també cultivar la fotografia. De totes dues es recordarà una precisa successió d'imatges. En un fragment de la narració de l'escriptor i fotògraf Félix G. Modroño apareix un jove professor de llatí en un lloc molt lluminós de Bilbao. Ciutat que, com li explica el protagonista, abandonarà ben aviat ja que li han atorgat una càtedra a la Universitat de Salamanca. I per aquí s'allunya, tranquil·lament, Miguel de Unamuno, un dels molts personatges importants d'una ciutat que en aquell temps, i fins al principi de la primera gran guerra, vivia la seva belle époque. Un escenari puixant, que s'engrandia i es poblava d'industrioses fortunes, s'omplia d'ideòlegs de totes les consignes i on –com també reflecteix la novel·la de Gonzalo Garrido– niava l'espionatge.

La ciudad de los ojos grises és una història d'amor, un melodrama de joventut i maduresa entre les dues grans guerres. Modroño duu a terme una precisa interpretació del canvi de fisonomia de la ciutat i dels seus corrents d'energia se-

crets. Partint d'un relat de crim i silenci, i amb un personatge madur que rememora una vella història d'amor (amb un inoblidable colofó al París de Maurice Chevalier, un dia abans que Alemanya li declarés la guerra a França, el 3 d'agost del 1914), tot es contempla –i s'anallitza– amb els ulls d'un viatger que torna del seu llarg exili. Aquest au-

tor, propietari d'un exemplar de *La ciudad de los prodigios* dedicat pel seu admirat Eduardo Mendoza, li ha donat a Bilbao la seva novel·la de formació com a ciutat.

Fotografia i crim

En aquest mateix principi de segle XX, el 1917, es començaven a fer palpables els ressons de la tragèdia europea. Però la vida continuava a la capital biscaïna, també per a aquesta bèstia rara anomenada Alfredo Maldonado, un fotògraf amb especial ull per al crim (com aquell Weegee que sempre arribava el primer al lloc del crim a Nova York). I en el cas d'aquest crim en particular, el fotògraf serà molt més que un narrador gràfic. Es tracta de l'assassinat d'una nena, la filla d'una de les grans fortunes de la ciutat. I, tot i que sembli horrorós, fins i tot els seus propis pares són sospitosos; la mateixa parella que anys enrere va convocar la flor i nata de la

societat bilbaïna al seu casament a París (encantador relat de l'autor, amb els sastres cosint sense parar).

Però aquest llibre no només parla de rics. Parla, també, de pobres i de miserables, i de les reunions de la lògia maçònica (i de la seva història a Espanya), de jesuïtes i de policies, de gent pertorbada i de carrers buits i inquietants. La ciutat no té menys presència que a la novel·la de Félix G. Modroño. Ben al contrari. I té aquest habitant tant singular que és el fotògraf, un home amb amant fixa, un personatge que, per sobre d'una esposa amb qui es porta horriblement malament, i per sobre de les seves escabroses peculiaritats (i d'aquest soci seu que s'ofereix, amigablement, a trencar-li les cames (sic) a la dona si aquesta el fastigueja massa), encanta amb les seves opinions, usos i costums. Per exemple, la de reunir-se amb un grup d'amics –la Pe-

La ciutat de Garrido és d'un feridor blanc i negre; l'altra Bilbao, la de Modroño, es recordarà més blava

ña Barreda–, format per tipus cultes, bojos o macabres. Alhora, el retrat de la família Krüger al complet no és menys fascinant. No cal dir que, com li passa a l'heroi de la novel·la de Modroño, investigar on no el demanen li pot portar seriosos problemes.

La ciutat de Garrido és d'un feridor blanc i negre. L'altra Bilbao, la de Modroño, es recordarà més blava, sens dubte a causa de la bonica història d'amor, i és que, com a *Casablanca*, era l'únic color possible entre tanta amenaça grisa. |

Imatge del pont de Bilbao el 1910

PAUL POPPER / GETTY IMAGES

Suspens

El descendent de McDeere

Matthew Quirk
Los 500
Traducció de Santiago del Rey

ROCA EDITORIAL
320 PÀGINES
19 EUROS

L.N.

El seu professor a Harvard no s'equivoca. És el candidat ideal: llest, intel·ligent, exlladre, exestafador, fill de convicte i expert en l'art de la supervivència. Com a aquell entusiasta i voluntariós protagonista de *La tapadera* de John Grisham, a Mitchell McDeere se li presenta de cop un venturós avenir.

Mike Ford es converteix en "associat júnior" d'un despatx de Washington on aconsegueix el que ni tan sols havia somiat. Els retrats que engalanan les parets de caoba del seu màxim cap el mostren en

d'altres. Els seus companys poden ser, per exemple, el fill d'un secretari de defensa, o el nét d'algun exdirector de la CIA.

És inquietant: aquell estremidor thriller de Grisham mostrava la tapadora legal de la màfia, a través d'un yuppie que, a la fi, rebia un càstig exemplar. Vint anys després, la tragèdia del jove acorralat es repeteix, però amb una inquietant variació:

Les activitats d'aquest centre del poder es denominen, críticament, "assumptes governamentals" o "consultoria estratègica"

un amic a Washington, compra't un gos"– afirma que la seva font d'inspiració per crear aquest gran bufet va ser el del polític d'origen alemany Henry Kissinger –"un consumat polític amb tota la informació privilegiada i una gran acumulador de poder". Semblants o no semblants (busqui, lector, la torbadora entrevista que Oriana Fallaci li va fer a Kissinger i ja veurà), els grans caps d'en Mike, els mateixos que li paguen un sou milionari, li donen casa i confort, fan una feina fina, d'incidència, a la qual es ne-

tat del llibre, trepidant i a vida o mort (més de pel·lícula), és aquesta forma enginyosa i alarmanant com Mike és posat a prova per "incidir" en un senyor que pot canviar subtilment una llei, en benefici d'una sèrie d'empreses que, llavors, pagarien al bufet una suma milionària. La resta del llibre ho té tot per electritzar el lector: persecució, mentida, crim i paranoia. Però el que el deixarà pensant –i farà més por al final– és aquest viatge a l'interior d'un lobby que ni tan sols no s'anomena així. No té nom, com tampoc no el té aquesta part inabordable